

Betænkning afgivet af Forsvarsudvalget den 1. februar 2024

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om danske militære bidrag til styrkelse af den maritime sikkerhed i og omkring Det Røde Hav

[af udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen)]

1. Ændringsforslag

Dansk Folkepartis medlem af udvalget har stillet 1 ændringsforslag til beslutningsforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, SF, M, LA, DD, KF, RV og Kim Edberg Andersen (UFG)) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*. Flertallet stemmer imod det stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*. Mindretallet stemmer imod det stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* i udvalget (DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag. Såfremt det stillede ændringsforslag ikke vedtages, vil mindretallet stemme imod beslutningsforslaget.

Et *tredje mindretal* i udvalget (IA) vil stemme hverken for eller imod beslutningsforslaget og hverken for eller imod det stillede ændringsforslag.

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Danmarksdemokraterne og Det Konservative Folkeparti

Danmarksdemokraternes og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget mener, at det danske bidrag til den amerikanskledede »Operation Prosperity Guardian« (OPG) demonstrerer, at vi i Danmark er klar til at påtage os internationalt ansvar for at beskytte skibsfarten i og omkring Det Røde Hav mod angreb fra houthibevægelsen i Yemen. Det er i den forbindelse vigtigt, at regeringen er

helt bevidst om udfordringen med pirater, når vi sender en fregat og mandskab af sted til sømilitære operationer i og omkring Det Røde Hav. Derfor er det afgørende, at regeringen sikrer, at et tilfælde som det, vi ser med piraten Lucky, der var med til at angribe en dansk fregat i 2021, og som efterfølgende har fået opholdstilladelse i Danmark, ikke gentager sig. Det er dybt kritisabelt, at en pirat, der har kæmpet mod Danmark, nu har fået opholdsgrundlag i Danmark. Desuden har sådanne hændelser potentiale til at inspirere andre pirater til at begå strafbare handlinger mod danske og udenlandske fregatter og andre krigsskibe. Det er hverken Danmark eller andre internationalt engagerede nationer tjent med. Danmarksdemokraterne og Det Konservative Folkeparti støtter beslutningsforslaget.

Dansk Folkeparti

Dansk Folkepartis medlem af udvalget er betænkelig ved at sende et militært bidrag til Det Røde Hav, uden at de nødvendige aftaler om bl.a. overdragelse af tilfangetagne er på plads.

Dansk Folkeparti ærgrer sig over, at regeringen ikke har lært noget af den situation, som opstod i Guineabugten i slutningen af 2021, hvor Danmark sendte et fregatbidrag til Guineabugten ud for Nigeria med henblik på bekæmpelse af pirateri og lign. for at sikre verdenshandel. Her kom danske soldater i skudveksling med nogle pirater, hvorefter man valgte at tage en pirat ved navn Lucky med hjem til Danmark.

I dag bor piraten Lucky i Danmark og har fået opholdstilladelse med mulighed for sociale ydelser, familiesammenføring m.v.

Det faktum, at piraten Lucky i dag befinder sig i Danmark og nyder livet med fulde borgerrettigheder, finder Dansk Folkeparti fuldstændig utilstedeligt og forrykt.

I Dansk Folkeparti mener vi, at regeringen bør indgå en aftale om overdragelse af tilfangetagne – uanset deres kon-

ventionsstatus som krigsfanger eller civile – med de ledende koalitions partnere i denne mission. I dette tilfælde er der tale om Storbritannien og USA. Danmark indgik lignende aftaler om overdragelse af tilfangetagne, uanset deres konventionsstatus, med USA i forbindelse med bidraget til krigen i Afghanistan og med Storbritannien i forbindelse med bidraget til krigen i Irak.

Når Dansk Folkeparti mener, at det er et rimeligt krav, at der skal være aftaler om overdragelse af tilfangetagne på plads, skyldes det de standarder, der ligger til grund for måden, hvorpå NATO-landene arbejder sammen. Dette gælder som udgangspunkt også i missioner, der ikke vedrører NATO-samarbejde, jf. artikel 5 el.lign., da der er tale om standarder, som udvikles efter principperne om bedste praksis.

I dette tilfælde er der tale om NATO-standarden AJP-3 om fælles operationer, hvoraf det tydeligt fremgår, at ansvaret for krigsfanger m.fl. bør varetages af J-niveauet. Danmark er, som det fremgår af det oversendte materiale fra Udenrigsministeriet, under taktisk kommando af den amerikanskledede koalition. Det betyder, at den amerikanskledede koalition – i praksis USA – kan anvise opgaver til os, og at koalitionen varetager de opgaver, som varetages af J-niveauet.

I den forbindelse ville det være naturligt at overdrage tilfangetagne til USA som ledende koalitionspartner.

Regeringen udtrykker, at der ikke er tale om en NATO-aftale. Det er korrekt. Der er tale om en standard, som bør lægges til grund.

Dansk Folkeparti konstaterer, at regeringen har valgt at afvige fra NATO-standarden, idet regeringen ikke har indgået en aftale om overdragelse af tilfangetagne, som man gjorde med henholdsvis den amerikanskledede koalition i forbindelse med bidraget til krigen i Afghanistan og Storbritannien i forbindelse med bidraget til krigen i Irak.

Dansk Folkeparti kan ikke støtte beslutningsforslaget, når regeringen ikke kan give garanti for, at vi ikke tager flere pirater med hjem, og desuden ikke vil indgå aftale med den ledende koalitionspartner om overdragelse af krigsfanger m.fl.

4. Udtalelse fra udenrigsministeren og forsvarsministeren

Udenrigsministeren og forsvarsministeren har over for udvalget oplyst følgende:

»Siden udarbejdelsen af beslutningsforslag B 103 har Forsvarets Efterretningstjeneste (FE) hævet trusselsniveauet for den vestlige del af Aden-bugten, så den militære trussel mod en dansk fregat inkl. helikopter nu følger vurderingen for den sydlige del af Det Røde Hav og Bab-el-Mandab strædet og vurderes at være HØJ.

Endvidere vil vi gøre opmærksom på, at Combined Maritime Forces (CMF) efter fremsættelsen af beslutningsforslaget har oplyst, at enhederne under Operations Prosperity Guardian, herunder den danske fregat, vil være indsat under national kommando. Det vil derfor ikke være nødvendigt at lade den taktiske kommando overgå til Task Force 153, hvorunder OPG opererer, når den er indsat i operati-

onen. Når fregatten er indsat i rammen af CMF, vil den fortsat indgå i et samarbejde med partnere og allierede, hvor man udveksler informationer og samarbejder om tilstedeværelse, selvom fregatten altså ikke vil overgive den taktiske kommando til Task Force 153. Dette ændrer ikke på, at det fortsat vil være muligt at indsætte det danske bidrag i en evt. kommende EU-ledet sømilitær mission i området, såfremt de i bemærkningerne nævnte forudsætninger herfor er til stede. I dette tilfælde vil der fortsat kunne være behov for en overdragelse af den taktiske kommando.«

5. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (DF):

Til teksten

1) Som 2. afsnit indsættes:

»Det danske militære bidrag vil være under taktisk kommando af den amerikanskledede koalition. Den danske forsvarschef bevarer fuld kommando i hele perioden. Det følger doktrinært, at Danmark ikke har administrativt ansvar under taktisk kommando (TACOM). USA vil derfor være ansvarlig for krigsfanger, personer i havsnød, nødstedte m.fl., jf. NATO-standarden AJP-3 om fælles operationer, hvoraf det tydeligt fremgår, at jointniveauet har ansvaret for krigsfanger. Enhver frihedsberøvelse sker således under amerikansk mandat, og enhver frihedsberøvet overdrages således hurtigst muligt til amerikanske styrker, idet USA leder indsatsen og er ansvarlig for jointniveauet, jf. gældende NATO-doktrin, og derfor for administration, herunder af krigsfanger m.fl.«

[Håndtering af krigsfanger]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringsforslaget sikres der klare retningslinjer for, hvordan mandskabet på den danske fregat skal forholde sig, i tilfælde af at den er nødsaget til at tage krigsfanger, civile m.fl. ombord. Sker det, skal disse overdrages til amerikanske styrker, der leder koalitionen indsat. Herved sikres det, at Danmark ikke igen står i en situation, hvor en frihedsberøvet person bringes til Danmark og efterfølgende nyder underhold og får adgang til sundhedsydelser, opholdstilladelse, familiesammenføring m.v., som tilfældet var med den etbenede pirat Lucky, der for nylig fik tildelt opholdstilladelse i Danmark til gene for danskerne og det danske samfund. Forslagsstillerne bemærker, at statsministeren udtaler, at hun ved Gud ikke kan forsvare, at piraten har fået opholdstilladelse, hvorfor forslagsstillerne med Folketingets og eventuelt regeringens tiltræden af ændringsforslaget vil ændre dette fremadrettet.

6. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 16. januar 2024 og var til 1. behandling den 24. januar 2024. Beslutnings-

forslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Forsvarsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 1 møde.

Benny Engelbrecht (S) Bjarne Laustsen (S) Theis Kylling Hommeltoft (S) Jesper Petersen (S) Kasper Roug (S)

Mogens Jensen (S) Rasmus Stoklund (S) Simon Kollerup (S) Mads Fuglede (V) Hans Andersen (V)

Peter Juel-Jensen (V) nfm. Hans Christian Schmidt (V) Peter Have (M) Jan Carlsen (M) Aaja Chemnitz (IA)

Lise Bech (DD) Søren Espersen (DD) Carsten Bach (LA) Alexander Ryle (LA) Merete Scheelsbeck (KF)

Niels Flemming Hansen (KF) fmd. Kim Edberg Andersen (UFG) Alex Ahrendtsen (DF) Anne Valentina Berthelsen (SF)

Karsten Hønge (SF) Trine Pertou Mach (EL) Søren Søndergaard (EL) Christian Friis Bach (RV) Sascha Faxe (ALT)

Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	23	Dansk Folkeparti (DF)	7
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Alternativet (ALT)	5
Moderaterne (M)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 25 spørgsmål til udenrigsministeren og forsvarsministeren til skriftlig besvarelse, som ministrene har besvaret.